

**Dienst 28 augustus 2022, gezamenlijk begin van het seizoen
Kogerkerk en DG Koog-Zaandijk en Westzaan**

Tafel van verbinding

Vorbereiding: Hanna van Dorssen, Cocky Brouwer, IJke Aalders

Voorgangers: IJke Aalders, Cocky Brouwer, Hennie Roode

Organist: Wim Tip

Koster: Kees Stuurman

Koekenbakkergilde: leden uit beide gemeentes

Orgelspel

Mededelingen door de kerkenraad, aansteken van de kaarsen

Stilte

Intochtslied 212, Laten wij zingend deze dag beginnen, coupletten 1, 2 en 3

Ingangsworden en votum

Eeuwen lang kwamen mensen naar deze plek
met hun vreugde, hun verdriet, en hun vragen.

Ze vertelden elkaar verhalen.

Ze zongen met heel hun hart.

Over het geheim van het leven.

Over goed en kwaad.

Over diepe dalen en grote hoogten.

Soms vingen ze een glimp van licht
werd het stil in hun harten ruim.

Wij zijn als zij.

We staan in een lange geschiedenis

van mensen die proberen om elkaar en God de ruimte te geven.

En dat doen we deze kerk, in deze ruimte,

die al zolang tot nadenken stemt.

Daarbij horen de aloude woorden,

die wij in verbondenheid met al die generaties uitspreken:

Onze Hulp is in de naam van de Heer, die hemel en aarde gemaakt heeft, die trouw blijft tot in eeuwigheid en die niet laat varen het werk dat zijn hand begon.

Amen

Lied 212, coupletten 4 en 5

Kyriëgebed afgewisseld met

Eeuwige, zie deze wereld aan, vele duizenden ontheemden, gevlucht uit eigen land, beducht voor geweld, dood en moord.

Dat wij ons ontfermen en ons hart en huis openzetten voor hen die in nood zijn

Daarom zingen wij samen:

1 voorzang, 2 allen:
Heer, ont-ferm u.

1 voorzang, 2 allen:
Chris-tus, ont-ferm u.

1 voorzang, 2 allen:
Heer, ont-ferm u o - ver ons.

Liedboek Online

Eeuwige nu wij hier bij elkaar gekomen zijn vragen wij om verbinding met elkaar en deze wereld. Wilt U zich over ons ontfermen ,nu wij soms

Zo ver verwijderd zijn van U en van elkaar,

Daarom zingen wij samen:

Eeuwige ,onze God

Wij die U nooit hebben gezien, zie ons hier staan.

Wij die van U hebben gehoord , hoor Gij ons aan

Uw naam is dat Gij mensen helpt, Wees onze hulp.

En dat Gij alles hebt gemaakt, maak alles nieuw.

En dat Gij ons bij name kent, leer ons U kennen.

Die Bron van leven wordt genoemd, doe ons weer leven.

Die hebt gezegd, Ik zal er zijn , Wees hier aanwezig.

Daarom zingen wij samen:

Lied 388, Voor ieder van ons een plaats aan de tafel

1e lezing Deuteronomium 24:17-22

U moet de rechten van vreemdelingen en wezen eerbiedigen; van weduwen mag u het overkleed niet in pand nemen. Bedenk dat u zelf slaaf bent geweest in Egypte totdat de HEER, uw God, u heeft bevrijd. Daarom gebied ik u zo te handelen.

Wanneer u bij de graanoogst op de akker een schoof vergeet, mag u niet teruggaan om die op te halen. Laat hem achter voor de vreemdelingen, weduwen en wezen. De HEER, uw God, zal u erom zegenen in alles wat u onderneemt. En wanneer u bij de olijvenogst tegen de takken slaat, mag u achteraf niet nagaan of u wel alles hebt. De rest is voor de vreemdelingen, weduwen en wezen. En wanneer u bij de wijnoogst druiven plukt, mag u niet alles nog eens nalopen. De rest is voor de vreemdelingen, weduwen en wezen. Bedenk dat u zelf slaaf bent geweest in Egypte. Daarom gebied ik u zo te handelen.

Lied 992, Wat vraagt de Heer nog meer van ons, couplet 1

2e lezing Psalm 113 in de woorden van Huub Oosterhuis

Zo hoog als Gij troont in uw hemel

zo diep buigt Gij neer om te zien

zo diep, om te zien deze aarde.

Zo wijd als het oosten en westen

mogen opklinken de lofzang.

Boven de drommen der volkeren uit

zijt Gij verheven, hoog boven alle hemelen licht.

Niet de sterren loven en prijzen uw naam.

Maar mensen die uw naam volbrengen

knielende bij hun noodlijdende naasten.

Niet de opgaande zonnen

niet de zacht schijnende manen

maar uw dienstknecht-mensen

die de vreemdeling tegemoet gaan

loven en prijzen uw naam.

Woont Gij in de hemel? Gij woont in hun harten –

zij sjarren de vernederden op uit de modder

de verstotenen sjarren zij op uit het stof van de aarde

en nodigen hen aan hun tafels.

Vrouwen onvruchtbaar

worden moeder van dochters en zonen.

Zij loven en prijzen uw naam.

Lied 992, couplet 2

3e lezing Lucas 14:1 en 7-14

Toen Hij op sabbat in het huis van een vooraanstaande farizeeër was, waar Hij voor een maaltijd was uitgenodigd, werd Hij scherp in het oog gehouden.

Hij vertelde de genodigden een gelijkenis, want Hij had gezien hoe ze de ereplaatsen voor zichzelf kozen. Hij zei tegen hen: 'Wanneer u door iemand wordt uitgenodigd voor een bruiloft, kies dan niet de ereplaats, want misschien is er wel iemand uitgenodigd die voorname is dan u, en dan moet uw gastheer tegen u zeggen: "Sta uw plaats aan hem af." Dan zult u beschaamd de minste plaats moeten innemen. Als u wordt uitgenodigd, kies dan de minste plaats, zodat uw gastheer tegen u zal zeggen: "Vriend, kom toch dichterbij!" Dan wordt u eer betoond ten overstaan van iedereen die samen met u aanligt. Want wie zichzelf verhoogt zal worden vernederd, en wie zichzelf vernedert zal worden verhoogd.'

Tegen degene die Hem had uitgenodigd, zei Hij: 'Wanneer u een maaltijd aanbiedt of een feestmaal geeft, vraag dan niet uw vrienden, uw broers, uw verwanten of uw rijke bureu. Want zij zullen op hun beurt u uitnodigen, en zo doen zij iets voor u terug. Wanneer u een feestmaal geeft, nodig dan armen, kreupelen, verlamden en blinden uit. Dan zult u gelukkig zijn, juist omdat zij niets kunnen terugdoen. Want u zult ervoor beloond worden bij de opstanding van de rechtvaardigen.'

Lied 992, coupletten 3 en 4

Korte overdenking

Ik kom uit een gezin met vijf kinderen: drie jongens, twee meisjes. Als moeder riep: 'Aan tafel', dan kwamen we van alle kanten. Van buiten, van boven, van de bank, van achter het huiswerk. Iedereen was met zijn of haar eigen zaken bezig geweest. We waren een hecht gezin, en toch was de maaltijd hét moment waarop we werkelijk samen waren. Aan tafel vier je eenheid. Daar gaan we het nog over hebben.

Iedereen wist zijn of haar plaats aan de tafel. In mijn herinnering was dat op een natuurlijke manier zo gegroeid. Nou ja, moeder zal best wel eens gezegd hebben "Als het zo moet, dan ga jij maar hier zitten en jij daar." Dat zeg ik: op een natuurlijke manier zo gegroeid zoals dat in een gezin gaat.

In de parabel die Jezus vertelt rekt hij af met de manier waarop de farizeeërs de beste plaatsen aan tafel voor zichzelf opeisen. Een bijkomende aardigheid is, dat hij diegenen terechtwijst die erop uit waren om Jezus op een misser te betrappen. Typisch Jezus: de rollen omgedraaid.

Om even kort de gebruiken van toen en daar uit te leggen: Hoe dichterbij je bij de gastheer aan tafel lag, hoe meer de aandacht op jou gevestigd werd, en hoe meer je je kon mengen in de belangwekkende gesprekken die nou eenmaal aan tafel worden gevoerd. Waar Jezus mee afreken, is de vanzelfsprekendheid waarmee de farizeeërs zichzelf de beste plaatsen, de éreplaatsen toekennen. Vandaag nog steeds gaat deze parabel over mensen die menen rechten te kunnen ontlenen aan . . . eh, . . ., goeie vraag, aan wat eigenlijk? Een klasse waarin zij geboren zijn? Hoezo! Een

opleiding, die ze al te danken hebben aan hun geboorteklasse? Hoezo! Een positie waarin zij zich bezighouden met de aanwijzingen van de Eeuwige? Daar wordt het al zeker niet beter van. Juist zij hadden beter kunnen weten. Ook de gastheer krijgt een goedbedoelde maar venijnige aanwijzing. Deel je om terug te ontvangen, of deel je om werkelijk te delen? Op zijn minst doorbreekt Jezus het gewoontepatroon van 'ons soort mensen'. Onderscheid maken is scheiding maken. En de vraag van toen is vandaag nog net zo geldig: waaraan ontlene mensen rechten op meer dan de naaste.

Deel je om werkelijk te delen? Daar gaat het ook over in Deuteronomium. Deuteronomium, de naam zegt het al is gevuld met leefregels. Maar niet alleen dat. Het waarom van de regels wordt ook duidelijk. In de tekst die we lazen gaat het om het delen van wat de aarde opbrengt. In die aanwijzing zit iets unieks in de geschiedenis. Delen was in heel de bekende wereld een goed gebruik, zelfs een plicht en een daad van naastenliefde. MAAR dat gold alleen voor, alweer: 'ons soort mensen', het eigen volk dus. Dat de Tora consequent ook de vreemdeling noemt als rechthebbende naast weduwen en wezen is werkelijk uniek. Tot twee keer toe zegt de tekst 'Bedenk dat je zelf ooit een vreemdeling was.'

God laat de mensen weten dat de aarde van niemand anders is dan van Hem. Dat in die diepe betekenis alle mensen vreemdelingen zijn, of beter gezegd: in dat licht mag geen mens een ander als vreemdeling beschouwen en daarmee afwijzen.

Nu kan ik met de Tora gaan staan zwaaien naar de farizeeërs in de parabel van daarnet; 'Dit hoor je toch te weten', maar ik kan maar beter rondkijken in de maatschappij van vandaag.

Wij, hier in onze bevoorrechte omgeving, mogen ons opnieuw en opnieuw te binnen brengen dat de Ene de eerste eigenaar is van de aarde en alles wat zij opbrengt. Hoe daarmee om te gaan, is een vraag die vanaf de Tora met ons mensen meetrekt door de geschiedenis heen. Niet een vraag dus met een simpel antwoord. Juist daarom is het belangrijk die vraag te blijven stellen, en niet met gesloten ogen aan de kant te schuiven.

Het zou kunnen helpen om hem te gaan zien als een uitnodiging, een uitdaging.

Hoe maak ik dat bewustzijn van Gods schepping in mensenhanden duidelijk. Misschien door een illustratie van dichterbij. Stel je voor dat je een logeetje wordt toevertrouwd; een neefje, nichtje of een kleinkind. Het is niet van jou, en het wordt volledig aan jou toevertrouwd. Zo intens, zo kostbaar, zo dierbaar. Het begin kán heel simpel zijn, zegt Deuteronomium: 'Wees niet pietluttig met oogsten, met binnenhalen wat je maar kunt grijpen. Maak daar nou eerst maar eens een goede gewoonte van'.

De tafel in mijn ouderlijk huis was een uitschuiftafel, u weet wel, waar je een deel tussen kon leggen. Het wás een uitschuiftafel omdat het een áánschuiftafel was. Dan kon er nog wel iemand bij. Vooral op zondagen, herinner ik me. Vaak genoeg was de uitschuiftafel zelfs een inschik-tafel. Dan kwam zelfs dat Tomado-krukje van boven. Dan mikte moeder even scherp, en dan kreeg iedereen zijn deel van het sudderlapje. Verder gingen de schalen rond, en iedereen keek even de tafel rond. Dat ging altijd goed.

Waarom ik deze herinnering deel? Ik denk dat u dit herkent. En dat we nu samen afscheid kunnen nemen van de twijfel aan onszelf over ons vermogen tot inschikken en delen.

Producent en consument, boer en bank en voedselverwerker, natuurwetenschapper en econoom, geen van allen eigenaar, allemaal gelijkwaardige gasten aan een tafel

Ik besteed er een paar zinnen aan: De aarde is van God, aanschuiven en inschikken, je zou willen bidden dat dat kan aan de tafel van Remkes. Ik begrijp dat deze materie onvoorstelbaar ingewikkeld is met een kluwen van vermeende eigenaarsrechten. Ik zou willen dat het doel een gezamenlijk doel wordt, namelijk het behoeden en koesteren van de schepping. En dat het moet kunnen las ik dinsdag in Trouw: een berichtje van een Amsterdamse voedselvernieuwer en een doodgewone veehouder uit de buurt, die zonder voorwaarden, en zonder vooropgestelde plannen simpelweg een gesprekstafel openen voor zo'n 100 willekeurige deelnemers. En zo zijn er tal van hoopvolle beginnetjes.

De tafel die dit alles symboliseert is de avondmaalstafel.

Een groepje mannen en vrouwen van rond de dertig jaar zonder vaste woon- of verblijfplaats is op weg naar hun ideale toekomst. Klinkt bekend, toch? Jezus nodigt ze uit voor een in zijn tijd traditionele en belangrijke maaltijd. De Pesachmaaltijd zal hen eraan herinneren dat zij ooit vluchtelingen waren uit Egypte, en dat zij altijd gast zullen zijn op de aarde die van de Eeuwige is. Twaalf heel verschillende mensen schuiven aan. Waar deze rondtrekkende predikers de maaltijd vandaan halen wordt niet vermeld, is gewoon niet aan de orde. Het is er simpelweg, want deze maaltijd moet worden gevierd. Jezus breekt en deelt wat voorhanden is. Daarbij zegt hij: "Tot herstel van het verbond". Dat is het verbond tussen de Schepper van het al en de mensen die zijn aarde, heel zijn schepping in handen krijgen gelegd om te bewaren en te koesteren.

In doperse kringen zeggen we dat we bij deze maaltijd ENIGHEID vieren. Dan zijn er geen verschillen meer, dan is er een tafel van verbinding. We zijn dan te gast bij God aan tafel. Een goed gebruik is, dat meningsverschillen worden bijgelegd in de aanloop naar deze maaltijd. En dan doen we datgene wat Jezus neerlegde als grondslag voor zijn kerk: breken en delen, zonder onderscheid, dankbaar en zorgvuldig. AMEN

Stilte

Orgelspel

Gebed, voorbeden en stil gebed

We sluiten dit gebed af met het zingen van het Onze Vader, lied 369b. Misschien is het goed dat iedereen dat nu vast opzoekt.

God, wij zijn dankbaar dat wij hier vandaag samen kunnen zijn, en samen kunnen delen, kunnen zingen, kunnen horen en kunnen bidden.

Wij bidden voor breken en delen, voor inschikken en aanschuiven. Dat wij allemaal een uitschuiftafel hebben en ruimte maken voor elkaar.

God, wij bidden voor uw schepping. De aarde, de hemel, het water, het licht en al het leven. De vogels, de vissen, het vee, de kleine krioelende insecten, de wilde dieren en onze huisdieren. Alles is geschapen door u, geschapen naar uw beeld. En aan ons heeft u de zorg toevertrouwd, goed voor uw schepping te zorgen. Wij bidden dat wij die opdracht serieus nemen.

God, wij bidden voor ons mensen. Voor de vreemdelingen, de weduwen en wezen en voor de dienstknecht-mensen die hen tegemoet gaan.

Wij bidden voor de armen, kreupelen, verlamden en blinden, die nergens worden uitgenodigd, niet welkom zijn aan tafel. Wij zijn vaak niet erg gastvrij.

Wij bidden voor de ouders van de baby die in Ter Apel is overleden en we bidden voor Jeannette, we bidden voor iedereen die kort geleden of langer geleden een dierbare heeft verloren. Wees bij hen in hun gemis.

God, help ons beter te zorgen voor uw schepping en beter te zorgen voor elkaar. Laten wij omzien naar elkaar, werelden van verschil overbruggen en samen aan tafel zitten, uw tafel van verbinding.

God, wij zijn hier samen in uw naam, daarom bidden wij ook voor wie hier niet zijn vandaag, omdat ze niet kunnen of niet willen. Ook zij horen bij onze kring.

God, wij bidden voor de mensen in Oekraïne en Rusland. En als we die landen noemen, weten we dat er op zo veel meer plaatsen oorlog en strijd is. Dat op veel plekken op aarde mensen niet in enigheid met elkaar leven en de maaltijd niet met elkaar kunnen delen. Dat daar vrijheid en vrede en gerechtigheid mogen overwinnen. Dat ook daar de zachtheid van de liefde sterker mag zijn.

Wij bidden voor iedereen die in onvrijheid leeft, in ongerechtigheid, in honger, in strijd, met zichzelf, met de ander, met God. Wij bidden om vrede en brood voor iedereen.

God, wij leggen onze angsten voor u neer, en onze vragen, onze zorgen, onze twijfels, ons verdriet en onze vreugde, wij bidden in stilte dat wat niet gezegd kan worden.

Wij bidden voor onze naaste en samen zingen wij de woorden die Jezus ons geleerd heeft:

Lied 369b, Onze Vader in de hemel

Slotlied, 418, God, schenk ons de kracht (collecte tijdens het voorspel)

Opdracht en Zegenbede

Uw goedheid geeft ons te eten.

Uw liefde geeft ons vertrouwen.

Uw gastvrijheid leert ons dat iedereen er bij hoort.

Dat wij er allemaal toe doen.

God zegene ons en God behoede ons, God doet haar aangezicht over ons schijnen en zij ons genadig;

God verheffe zijn aangezicht over ons en geve ons vrede. Amen

Lied 425, Vervuld van uw zegen

Orgelspel

We collecteren voor de slachtoffers van oorlogsgeweld.

Dat kan ook via de bank: NL 38 ABNA 0423 7864 74

t.n.v. Doopsgez Koog Zdijk Wzaan

o.v.v. 'collecte' en de datum van deze dienst.

De koekjes bij de koffie zijn gebakken door het koekenbakkergilde: leden uit beide gemeentes. De koekjes die overblijven gaan naar de koffiekamer van Odion in Guisveld, waar mensen met een beperking worden verzorgd.